

ПРЕДГОВОР

До доношења Закона о парничном поступку Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 58/2003) у Републици Српској се према члану 12 Уставног закона за спровођење Устава Републике Српске примењивао Закон о парничном поступку из 1977. г. (“Службени лист СФРЈ”, бр. 4/1977). У односу на овај закон, нова решења у Закону о парничном поступку Републике Српске односе се пре свега на основна начела, надлежност судова и састав суда, првостепени поступак, поступак по правним лековима, судске мере обезбеђења, одредбе о пуномоћницима, роковима, поднесцима, достављању писмена, о изузећу судије, о мировању поступка, парничним трошковима, о кажњавању за непоштовање суда, посебне поступке, као и на прелазне и завршне одредбе.

1. Основна начела

Уведено је чисто расправно начело тј. да је терет за подношење процесне грађе (чињеница и докази) на страни странака. Оне су дужне да изнесу све правно релевантне чињенице и да за њих предложе доказе. Суд је везан њиховим предлогом и не може по службеној дужности да утврђује чињенице и изводи доказе. Ово правило је садржано у старој максими: *da mihi facta - dabo tibi ius* (дај ми чињенице - даћу ти право). Једини изузетак у корист истражног начела регулисан је у чл. 3 ст. 2 према којем “суд неће уважити располагања странака која су у супротности са принудним прописима”. Смисао увођења чисто расправног начела могао би се видети у диспозитивној природи парничног поступка. Пошто не одговарају расправном начелу, из закона су изостављена начела о утврђивању материјалне истине и пружање помоћи неугој странци.